

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 9 stycznia 2020 r.

Pozycja 28

POSTANOWIENIE z dnia 1 października 2019 r. Sygn. akt Ts 140/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Michał Warciński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej U.K. w sprawie zgodności:

- 1) art. 510 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.) w zakresie w jakim:
  - nie zapewnia prawa do uczestnictwa organizacji społecznej lub osoby fizycznej w postępowaniu w przedmiocie opieki nad małoletnim lub przysposobienia w przypadku zagrożenia małoletniego przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem lub demoralizacją wskazywanego przez tę organizację lub osobę,
  - nie gwarantuje prawa do zażalenia na postanowienie w przedmiocie odmowy dopuszczenia do wzięcia udziału w sprawie wydanego przez sąd orzekający wskutek apelacji orzeczenia z art. 72 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 573 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego w zakresie, w jakim pozwala na ograniczenie lub wyłączenie osobistego udziału w postępowaniu osoby mającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych, ze względów wychowawczych, dając absolutną swobodę oceny sądowi z art. 47 Konstytucji, art. 730¹ Kodeksu postępowania cywilnego w zakresie, w jakim nie zapewnia możliwości żądania zabezpieczenia przez organizację społeczną lub osobę fizyczną w postępowaniu w przedmiocie opieki nad małoletnim lub przysposobienia w przypadku zagrożenia małoletniego przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem lub demoralizacją wskazywanego przez tę organizację lub osobę z art. 32 ust. 1 i art. 72 ust. 1 Konstytucji,
- 3) art. 578 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego w związku z art. 109 § 1 ustawy z 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 682, ze zm.) z art. 30, art. 72 ust. 3 i art. 47 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej z 20 września 2018 r. (data nadania), U.K. (dalej: skarżąca) wystąpiła z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Małoletni A.B. i P.B. zostali umieszczeni u skarżącej w rodzinie zastępczej na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Z. z 29 listopada 2004 r. (sygn. akt [...]). Postanowieniami Sądu Rejonowego w Z. z 30 sierpnia 2012 r. (sygn. akt [...]) i sygn. akt [...] ustanowiono opiekuna prawnego dla małoletnich A.B. i P.B. w osobie skarżącej.

Po stwierdzeniu, że rodzina zastępcza nie wywiązuje się należycie z powierzonych jej obowiązków, kurator zawodowy złożył wniosek o jej rozwiązanie. Następnie postanowieniem z 3 listopada 2016 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy w Z. Wydział III Rodzinny i Nieletnich postanowił w trybie natychmiastowym umieścić małoletnich A.B. i P.B. w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej lub placówce interwencyjnej wskazanej przez Starostwo Powiatowe w Z. na czas trwania postępowania opiekuńczego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Z. pismem z 14 listopada 2016 r. powiadomiło skarżącą o umieszczeniu rodzeństwa Borkowskich w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej typu specjalistyczno-terapeutycznego w O.

Sąd Rejonowy w Z. Wydział Rodzinny i Nieletnich 1 sierpnia 2017 r. postanowił o rozwiązaniu rodziny zastępczej dla nieletnich A.B. i P.B. oraz o zmianie dla nich opiekuna prawnego (sygn. akt [...]).

Skarżąca wniosła apelację, która postanowieniem z 29 maja 2018 r. Sądu Okręgowego w J. II Wydział Cywilny Odwoławczy została oddalona (sygn. akt [...]).

2. Skarżąca uważa, że wykluczenie uczestnictwa rodzeństwa B. w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w Z. oraz Sądem Okręgowym w J. narusza godność małoletnich oraz przysługujące im prawo do sądu. Z uwagi na to, że małoletni nie mogą ze względów zdrowotnych (schorzenia utrudniające poruszanie się) bronić swoich praw tak jak osoby zdrowe, zwłaszcza poruszająca się na wózku A.B., doszło do ich dyskryminacji.

Zdaniem skarżącej, kwestionowane przez nią przepisy naruszają normy praworządności określone w Konstytucji i przepisach międzynarodowych.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Warunkiem skuteczności skargi konstytucyjnej jest spełnienie wymagań wynikających z Konstytucji oraz ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p.TK).

Obowiązki skarżącego związane z wniesieniem skargi konstytucyjnej określa art. 53 u.o.t.p. TK. Skarżący jest przede wszystkim obowiązany do określenia przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub inny organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji, a następnie do wskazania konstytucyjnych wolności lub praw, które zostały naruszone, czemu towarzyszyć musi także wyjaśnienie sposobu tego naruszenia.

2. Skarżąca jako ostateczne rozstrzygnięcie wskazała postanowienie Sądu Rejonowego w Z. (sygn. akt [...]) o rozwiązaniu rodziny zastępczej dla nieletnich A.B. i P.B. oraz o zmianie dla nich opiekuna prawnego.

Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie podkreślał, że skarga konstytucyjna ma charakter konkretnej kontroli konstytucyjności aktów normatywnych, której dopuszczalność uzależniona jest od spełnienia szeregu wymogów formalnych. Jednym z nich jest ścisły związek skargi konstytucyjnej z konkretnym orzeczeniem sądu albo decyzją organu

administracji publicznej. Skarżący nie może w drodze skargi konstytucyjnej kwestionować zgodności z Konstytucją norm niestanowiących podstawy indywidualnego rozstrzygnięcia w jego sprawie. Ostateczne rozstrzygnięcie musi dotyczyć skarżącego i dlatego nie jest możliwe występowanie ze skargą konstytucyjną w czyimś imieniu.

Z treści skargi konstytucyjnej wynika, że skarżąca nie tylko zarzuca naruszenie praw podmiotowych osób trzecich, ale przede wszystkim kwestionuje przepisy, które nie były podstawą ostatecznego rozstrzygnięcia w jej sprawie.

3. W związku z powyższym skarga konstytucyjna nie spełnia, określonego w art. 79 ust. 1 Konstytucji, wymogu związania zarzutów naruszenia praw podmiotowych skarżącego z wydaniem rozstrzygnięcia, którego podstawę stanowią kwestionowane przepisy.

Mając powyższe na względzie Trybunał postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.